

منتور اور نمونه و موفق

استان آذربایجان غربی

گزارش از گردهمایی مشاوران منتخب دکتر آناهیتا تاشک

اشاره

موفق و نمونه بودن بهانه نمی‌خواهد قدری همت و تلاش این موقعیت را فراهم می‌کند. ما در فصل‌نامه رشد آموزش مشاوران مدرسه بر آن شدیم هم برای تشویق همکاران هم برای استفاده از تجارب آن‌ها پای صحبت‌های مشاوران نمونه بنشینیم و نظرات آنان را در مجله منعکس کنیم. بنابراین، از استان‌ها شروع کردیم.

قدرت اله قاسمی، معاون پرورشی اداره کل آموزش و پرورش آذربایجان غربی، فوق دیپلم پرورشی - کارشناس ارشد ادبیات، ۲۸ سال سابقه (پست دبیری ادبیات و مدیر مجتمع‌های آموزشی - مدیر مدرسه - مسئول فرهنگی منطقه - کارشناس مسئول فرهنگی اداره کل).

آقای قاسمی شما به‌عنوان معاون پرورشی نقش این معاونت را در حوزه مشاوره چگونه می‌بینید؟

این معاونت می‌تواند در ارتباط بین مشاوران با کادر مدرسه و دانش‌آموزان مؤثر باشد. با توجه به شرایط زمان باید به موضوعات پرداخت. زمانی که گروهک‌ها بودند به حمایت از ارزش‌ها پرداختیم همینطور زمان جنگ. در زمان حال با توجه به تهاجم فرهنگی و معضلات اخلاقی باید به این قضیه پرداخت.

نظرتان در مورد ضرورت مشورت چیست؟

نیازهای خودمان را در ارتباط با دیگران در نظر بگیریم. معاونت پرورشی دارای سابقه دینی در سوره شورا دارد. حضرت رسول (ص): هرکس مشاوره کند از آسیب‌های اجتماعی مصون می‌ماند.

از یک مشاور نمونه و موفق چه انتظاراتی می‌رود؟

انسان سالم کسی است که هم جسم و هم روان سالم داشته باشد. اگر روان سالم نداشته باشیم نمی‌توانیم برای زندگی مان تصمیم بگیریم.

- مدرسه‌ها باید بتوانند رابطه مناسب با دانش‌آموزان برقرار کنند.

- اینکه چگونه مشاور نقش خودش را در ارتباط بین کادر مدرسه و دانش‌آموزان به‌خوبی ایفا کند در حل مشکلات بسیار مهم است.

- توانایی مدیران مدارس که بتوانند تأثیرگذار باشند - باید مطالعه داشته باشند. در ابتدا باید خودشان را بشناسند - در مرحله بعد باید دانش‌آموز و نیازهایش را بشناسند.

- لحن خوب (چگونه با دانش‌آموزان ارتباط برقرار کنیم، مخاطب را بشناسیم).

مشورتی و نیز در راستای سیاست های کلی حاکم بر برنامه پنجم توسعه و به استناد راهکارهای شماره ۳-۱۶ و ۷-۳ و ۴-۴ و ۳-۲۱ و ۴-۲۱ سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش و نیز تحقق برنامه های عملیاتی اولویت دار آموزش و پرورش استان، توسعه و تقویت مراکز مشاوره و خدمات روان شناختی از سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ در اکثر شهرستان های استان جهت بهره مندی دانش آموزان کلیه دوره های تحصیلی از خدمات تخصصی مشاوره در دستور کار اداره مشاوره تربیتی و تحصیلی استان قرار گرفته است. در این راستا تاکنون ۱۷ هسته مشاوره را به مرکز مشاوره و خدمات روان شناختی ارتقاء داده ایم.

برای پاسخ به نیاز مدارس فاقد مشاور دو طرح: رابطان هسته ها و مراکز مشاوره در دوره ابتدایی و طرح غربالگری مشکلات تحصیلی و روانی-رفتاری را در سطح استان اجرا می کنیم.

- جلسات ماهانه مشاوران را تبدیل به کارگاه های توانمندسازی کرده ایم:

۱. همکاری مشاور در کارگروه های (هدایت تحصیلی-شغلی، سلامت روان و پیشگیری از آسیب های روانی-رفتاری و توسعه دانش حرفه ای خود مشاوران) سازماندهی می شوند.
 ۲. زمان کاری به سه قسمت تقسیم شود:
- الف. مسائل اداری
ب. مسائل علمی (موارد علمی)
ج. ارائه تجربه موفق کاری
۳- ارائه گواهی ضمن خدمت به مشاوران.
زمانی که برای جلسات در نظر گرفته شده حداقل ۴ ساعت است.

- در سال گذشته ۴ رتبه برتر کشوری داشته ایم:

۱. برنامه های بهداشت روان
۲. اجرا و تحلیل آزمون سلامت روانی-رفتاری
۳. گروه های آموزشی مشاوره
۴. مرکز مشاوره و خدمات روان شناختی دانش آموزان مرکز مشاوره استان برای دو سال و گروه های آموزشی مشاوران استان برای چهار سال حائز رتبه برتر کشوری شده است.

چه ویژگی هایی به نظر شما نشان دهنده مشاور موفق است؟

۱. تعصب حرفه ای (مشاوره به عنوان یک تخصص)
حیطه مشاوره، کیفی است اما ما سعی کردیم آن ها را کمی و قابل قیاس و ارزیابی کنیم.
۲. تفاهم نامه با بقیه سازمان ها (معاونت پیشگیری دادگستری: حمایت از دانش آموزان آسیب پذیر، سازمان بهزیستی: مشاوره پیش از ازدواج)

پیشنهاد شما برای افزایش کارایی خدمات مشاوره چیست؟

۱. در حوزه مشاوره دو مناسبت مهم هفته معرفی مشاغل

- صبر و شکیبایی (چندین بار مطلب را تکرار کنیم - در برخورد های نامناسب صبر داشته باشیم. در قرآن و در مورد پیامبران هم که بزرگ ترین معلمین هستند این مورد گفته شده است).

- مخاطب را بشناسد. احیاء در مورد روان انسان ها باید توسط مدیران و مشاوران انجام شود.

- از نظر علمی غنی و به کار عاشق باشند.

- اولیا باید خودشان تصمیم بگیرند، یعنی فقط برای تأمین مشاور نباید به مشاوران وزارتخانه اکتفا کرد. بلکه نقش آن ها را باید اولیا و بقیه افرادی که درگیر دانش آموز و مدارس هستند به عهده بگیرند. (در سطح وزارتخانه برای تأمین نیروی انسانی مشکل داریم).

- فرهنگ سازی ذهنیتی که در مورد مشاور وجود دارد.

- توجه و فرهنگ سازی نسبت به جنبه های روحی و جسمی مثل کمرویی که گاه به عنوان نجابت تلقی می شود در حالی که شاید مشکل باشد و باید به مشاور مراجعه شود.

- توجه و حل آسیب ها و رنج در جامعه. بچه ها از شادی ها و لذت های دوران کودکی و هیجانانگیز برخوردار نیستند. پاسخگوی نیازها نیستیم. به همین خاطر حضور مشاوران الزامی تر و در کنار این ها اولیا و خانواده ها هم باید همکاری کنند و همپوشی داشته باشند و همدلی و همفکری بین اولیاء مدرسه و خانواده وجود داشته باشد.

غلامرضا فدوی رئیس اداره مشاوره تربیتی و تحصیلی:

۱۴ سال سابقه خدمت، سه سال رئیس اداره مشاوره استان، یک سال رئیس گروه مشاوره تربیتی، یک سال رئیس مرکز مشاوره و خدمات روان شناختی دانش آموزان. مشاور مدارس متوسطه

اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان غربی ۲۴ منطقه آموزشی دارد: (۲ ناحیه شهر ارومیه، ۴ منطقه و ۱۸ شهرستان).

در سطح استان: حدود ۷۳۶ نفر مشاور - ۱۷ مرکز مشاوره و خدمات روان شناختی دانش آموزی و ۷ هسته مشاوره به ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره می پردازند.

خلاقیت و نوآوری در حوزه مشاوره

- با عنایت به مشکلات ناشی از کمبود نیروی مشاوره در آموزش و پرورش، امکان سازماندهی و بکارگیری مشاوران در اکثر مدارس دوره اول متوسطه و دوره ابتدایی مقدور نبوده است. لذا جهت رفع مشکل مذکور و به منظور توسعه خدمات

عکاس: بردیا سعادت

- همسویی و فعالیت موازی (اداره مشاوره و اداره پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی).

- عدم همسویی وسازگاری دستورالعمل نیروی انسانی فعلی با اهداف و راهکارهای سند تحول بنیادین در بخش مشاوره.

- کمبود نیروی انسانی - ۵۰ درصد مدارس از نیروی مشاور برخوردار نیستند.

- **انتقاد:** متولی مشاوره در آموزش و پرورش باید مشخص و یکی باشد. اگر قرار است سایر واحدهای آموزش و پرورش از مشاوره بهره مند شوند این کار باید از طرف مشاوره وزارت پیش بینی، ابلاغ و اجرا گردد. (مراکز مشاوره انجمن اولیا و مربیان - مشاوره عشایر و ...)

از نظر شما ویژگی‌های يك مشاور نمونه و موفق چیست؟

در درجه اول شخصیت مشاور مهم است. مشاور باید:

۱. فلسفه درست زندگی را بشناسد و تبیین درستی از آن برای خود داشته باشد. ویژگی‌های شخصیتی، اهداف و جهان بینی خود مشاور در امر مشاوره تأثیر بسیاری دارد.

۲. سرنخ‌ها را به دانش‌آموزان نشان دهد (تضادها را ببیند و به منبع درست ارجاع دهد. در مسائل تربیتی به قرآن و در مسائل تحصیلی به افراد متبحر و شاخص مراجعه شود).

پیشنهادهایتان را برای ارتقا مشاوره در آموزش و پرورش بفرمایید.

- آیین نامه اجرایی مدارس مخصوصاً قسمت انضباطی باید بازنگری و نقش مشاور مدرسه و نقش هسته ها و مراکز مشاوره پررنگ تر شود. آیین نامه متناسب با تغییرات و نیاز فعلی مدارس نیست. در این آیین نامه حقوق همکاران دیده نشده است.

- بررسی و تبیین جایگاه ابتکارات در استان.

- منابع یاری رسان خارج از آموزش و پرورش و برون سازمانی

و هفته بهداشت روانی داریم. پیشنهاد این است که این دو مناسبت تحت عنوان برنامه های راهنمایی و مشاوره شغلی دانش آموزان و برنامه‌های ارتقای سلامت روان دانش‌آموزان مطرح و نهادینه شود و فعالیت‌ها در طول سال تحصیلی توزیع و فقط به یک هفته محدود نشود.

۲. اکثر طرح و برنامه های مشاوره مربوط به یک دوره ی تحصیلی و آن هم سال اول دبیرستان شده است. متولی سلامت روان فقط مشاور نیست بلکه مدیر مدرسه مسئول اصلی تامین سلامت روان دانش آموزان است. بنابراین باید در سایر دوره های تحصیلی (دوره راهنمایی و ابتدایی) نیز طرح و برنامه های خاص نیاز دانش آموزان اجرا شود.

۳. هسته‌ها باید الزاماً تبدیل به مراکز مشاوره و خدمات روان شناختی شوند.

۴. شیوه نامه ساماندهی نیروی انسانی فعلی در حوزه مشاوره تناسبی با اهداف و رویکرد سند تحول بنیادین ندارد. در این سند صراحتاً در چندین راهکار به حضور مشاور متخصص در کلیه دوره های تحصیلی اشاره شده است. همچنین در این شیوه نامه شاخص اختصاص نیرو به هسته های مشاوره به ازای هر ۴۰۰ نفر مدارس دولتی یک ساعت تعریف شده است. سوال اینست که آیا هسته های مشاوره و مراکز نباید به دانش آموزان مدارس غیردولتی خدمات دهند؟

۵. وزارت آموزش و پرورش استانداردهای کاری مشاوره در حیطه های مختلف را مشخص و اعلام نماید..

چالش‌ها و مشکلات مشاوره را بفرمایید.

- پست‌های ترکیبی در مناطق (مسئول فرهنگی - هنری ، مشاوره ، امور تربیتی ، سازمان دانش آموزی و ... یک نفر است). توزیع نامناسب و ناعادلانه پست‌های اداری.

- به روز نبودن آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های اجرایی طرح و برنامه ها و دستورالعمل مراکز مشاوره.

• اجرای طرح **رابطان مشاوره** در مدارس ابتدایی: انتخاب یک نفر رابط در مدارس بالای ۳۰ نفر دانش آموز و ارائه آموزش های تخصصی در طول سال. مسئولیت اجرای طرح در سطح استان با مرکز مشاوره اداره کل می باشد که با توجه به کمبود منابع مالی مدرسان این طرح از اعضای مراکز مشاوره تامین می شود.

• تحلیل آزمون های نوین مشاوره: نظارت بر اجرا و همچنین تحلیل نتایج آزمون انجام عملیات آماری

• مشارکت در برنامه های تلویزیونی: تولید برنامه تلویزیونی سیمای مدرسه (استانی).

• ارائه مشاوره های فردی. ارائه خدمات مشاوره ای برای مراجعان.

• برگزاری کارگاه های موضوعی برای مشاوران - دانش آموزان - خانواده ها .

• تهیه منابع یاری رسان (ایجاد ارتباط و استفاده از امکانات سایر سازمان ها و نهادها).

• ارائه مشاوره اینترنتی در سایت مرکز مشاوره و درج اطلاعات هسته ها و مراکز مشاوره استان ، کتب الکترونیکی و سایر مقالات و آثار مشاوران در سایت مشاوره .

• تهیه اطلس مشاغل بومی استان آذربایجان غربی برای اولین بار.

• تهیه پکیج فرم هسته ها و مراکز مشاوره با هدف متحدالشکل کردن فرم های مورد استفاده (برگ پذیرش یکسان، برگه مصاحبه و...) در آنها.

• مداخله در بحران های خاص (پیشگیری و مداخله از خودکشی و ...).

به نظر شما يك مشاور موفق چه ویژگی هایی دارد؟

۱. به روز بودن : شرکت در کارگاه های آموزشی و مطالعه و تحقیق و ...
۲. استفاده از مبانی روان شناسی بومی: در نظر گرفتن

را جهت دهیم (جمع بندی کنیم) و بعد در اختیار خانواده ها قرار دهیم.

- هسته ها و مراکز مشاوره راهنمای عمل و تقویم اجرایی داشته باشند.

انتظارتان از مجله مشاور مدرسه چیست؟

طی تفاهم نامه ای با استان ها مجله با تخفیف توزیع شود - در ابتدا برای مراکز مشاوره کشور رایگان و شماره های بعدی اشتراک در نظر گرفته شود - تجربیات بیشتر ارائه شود و مراحل درمانی گفته شود.

اصغر رشیدی، رئیس مرکز مشاوره استان آذربایجان غربی - کارشناس ارشد روان شناسی.

۱۶ سال سابقه خدمت - سه سال رئیس مرکز مشاوره - کسب رتبه برتر کشوری توسط مرکز مشاوره در دو سال متوالی

دو سال پیاپی مرکز مشاوره نمونه کشوری شده اید، نوآوری هایی را که در مرکز اداره کل داشته اید را بفرمایید.

• ساماندهی اعضای هسته و مرکز مشاوره : معرفی افراد حائز شرایط طبق دستورالعمل اجرایی هسته ها و مراکز مشاوره برای اخذ تاییدیه از مرکز مشاوره اداره کل، بررسی و انجام مصاحبه تخصصی برای تأیید صلاحیت افراد معرفی شده و صدور تاییدیه .

• مدیریت، نظارت و همچنین آموزش تخصصی اعضا هسته ها و مراکز مشاوره در طول سال تحصیلی .

• طرح فعال سازی مرکز مشاوره در شیفت بعدازظهر

• اجرای طرح بررسی و غربالگری روانی - رفتاری دانش آموزان در مدارس فاقد مشاور

• (انجام بازدید و بررسی مشکلات روانی رفتاری دانش آموزان مدارس فاقد مشاوره بصورت دوره ای)

تفاوت‌های فرهنگی-زبانی و مالی و... در ارائه خدمات.

شاهد و مدارس غیرانتفاعی.
۲ مقاله داخلی.

به‌منظور افزایش کیفیت مشاوره چه پیشنهادهای مطرح می‌کنید؟

- استفاده از نیروهای متخصص .
- برگزاری کارگاه آموزشی
- ایجاد انگیزه و فضای رقابتی در بین مشاوران.
- اشاعه و توسعه فرهنگ مشاوره در بین کارکنان مدرسه و دانش آموزان .

انتظاران از مجله چیست؟

عدالت رعایت شود و به عناوین و سمت‌ها توجه نشود و مطالب ارائه شده از کل کشور و برای همه مشاوران باشد. برگزاری همایش برای استفاده تجربیات و هم افزایی علمی مشاوران فعال ارائه مطالب علمی و کاربردی قابل استفاده برای مشاوران و افراد متخصص بصورت جداگانه (ضمیمه هر شماره حاوی مطالب علمی به زبان ساده و قابل استفاده برای اولیا و معلمان باشد)

معرفی منتخبین

• **دکتر منصور حسن پور**

- تالیف ۲ جلد کتاب
- ۱۵ مقاله داخلی و خارجی (روانشناسی اجتماعی و ورزش)
سابقه فعالیت: تدریس در دانشگاه فرهنگیان - مشاور مدرسه تیزهوشان - ۳۰ سال سابقه کار در آموزش و پرورش (۱۵ سال در حوزه مشاوره).

• **یعقوب پیری**، مشاور مرکز مشاوره ناحیه ۲ ارومیه. ۲۹ سال سابقه فعالیت: افتتاح اولین مرکز مشاوره دانش آموزی استان. ۲۵ سال فعالیت در مرکز مشاوره و مدارس شاهد. مجموعه آشنایی با افراد موفق و رشته‌های دانشگاهی با همکاری معاونت پرورشی به صورت کتاب تهیه و تدوین شده است.

• **دکتر صمدعلی عباس‌زاده**، دکترای روانشناسی تربیتی. سابقه فعالیت: ۲۲ سال خدمت در آموزش و پرورش. ۱۲ سال در مرکز مشاوره. مشاور مدارس تیزهوشان.
- تألیف ۶ جلد کتاب؛

- ۱۲ مقاله علمی داخلی و خارجی (۳، ۴ مورد ISI).

• **عسگر دهقانی**، فوق لیسانس روانشناسی تربیتی، سرگروه آموزشی مشاوران استان. سابقه فعالیت: ۲۳ سال؛ ۱۵ سال مشاور؛ ۸ سال در مدارس

• **لیلا رضایی**، کارشناسی ارشد، ۲۰ سال سابقه همکاری، ۱۹ سال سابقه مشاوره - سه سال مشاور استان، هفت سال در مرکز مشاوره، تدریس در مناطق محروم و تدریس در مدارس سمپاد (استعدادهای درخشان)، تدریس و مشاوره در دانشگاه فرهنگیان، ارائه مقاله در همایش ملی مشاوره

• **سحر صدیق**، کارشناسی روان شناسی، ۱۵ سال سابقه آموزش و پرورش، ۵ سال تدریس ابتدایی، مدرس آموزش خانواده، ۱۰ سال مشاوره مدارس شاهد، مقاله در سطح استان

• **حمده زینالی**، کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، کارشناسی ارشد مشاوره، کارشناسی ارشد بالینی، ۳۰ سال سابقه حضور در آموزش و پرورش، ۲۰ سال مرتبط با مشاوره، کارشناس منطقه، مدیر مرکز مشاوره انجمن اولیا و مربیان، راه اندازی مرکز مشاوره بهزیستی، فعالیت با سازمان های مختلف مانند بنیاد شهید، مقالات متعدد استانی و ملی

ویژگی‌های مشاور موفق چیست؟

حسن پور: ضرورت مشاوره از بدیهیات است اما، همچنان در مورد ضرورت می‌پرسیم، مشاور عین آینه در ماشین است (یعنی مشاور نسبت به فرد، محیط، مشکل یا مسئله اشراف کامل داشته باشد).

دوست داشتن دیگران که تقویت این خصلت باعث کاهش حسادت می‌شود - مهارت ایجاد رابطه حسنه - ایجاد ارتباط متقابل - شناخت و مهارت‌های علمی.

• **پیری:** داشتن انگیزه و علاقه کار - پشتکار - مثبت‌اندیشی - مهارت گوش دادن.

• **عباس‌زاده:** موفق بودن زمانی صورت می‌گیرد که هدف مشخص باشد و بستر برای تحقق اهداف فراهم باشد - علت موفقیت خودم انجام وظایف واقعی مشاوره در مدارس با اعمال دقت بیشتر - ریشه‌یابی مشکلات دانش آموزان.

وظیفه مشاور چیست؟ شامل دو قسمت است:

۱. مشکلات تحصیلی که شامل محتوای کتب درسی و عوامل انسانی دانش آموز و معلم می‌شود.
 ۲. مسائل تربیتی، دانش آموز، اولیای مدرسه و خانواده را شامل می‌شود.
- معلم از مشاور در مسائل تحصیلی کارسازتر است.

• **دهقانی:** تعامل با دانش آموز - ارتباط با والدین - پیگیر مشکلات - توجه به جزئیات (گوش دادن فعال - همدلی) - مثبت‌اندیش بودن - خردمندی دانش و علم و آگاهی در بعد

مشاوره روان‌شناسی.

● **رضایی:** عشق و علاقه به شغل مشاوره - اطلاعات تخصصی به روز - استفاده از تجارب دیگر همکاران - انسان دوست - دیگران را بدون قید و شرط می‌پذیرم.

● **صدیق:** یک مشاور باید به خودکامی خویش بپردازد - خوش اخلاقی (در مذهب ذکر شده: نیمی از دین است) - با یک استاد ورزیده در ارتباط با موضوع مشورت کند و اگر نتوانست حتماً ارجاع دهد - دروغ نگوید (به هیچ وجه حتی دروغ مصلحتی) - شخصیت مشاوره با ثبات هیجانی، شخص برون‌گرا - همیشه دوستدار دیگران باشند زیرا افرادی که مایل به رهبری (نصیحت کردن دیگران) هستند نمی‌توانند مشاوران خوبی باشند - مشاور باید نسبت به افکار و اعتقادات خودش آگاه باشد. حتماً مطالعه می‌کنم و در مورد مشاوره‌ها از قبل آمادگی پیدا می‌کنم - ارتباط با بچه‌ها باید صمیمانه و دوستانه باشد.

● **زینالی:** مسئولیت‌پذیر - تعهد حرفه‌ای - شنونده خوب - پیگیری (ضعف‌های مشاوره احتمالاً به دلیل عدم حمایت مسئولین است).

موفقیت من: نوع دوستی - مهارت‌های ارتباطی و صمیمانه - شنونده خوب.

● **رشیدی:** به‌روز بودن - شرکت در کارگاه‌ها برای بازآموزی - قدرت ایجاد رابطه پیگیری.

چگونه همکاری کادر مدرسه جلب می‌شود؟

● **حسن‌پور:** ارتباط به‌صورت غیررسمی، تیم‌های ورزشی، صبحانه گروهی، شوخی‌مداری، ارتباط برقرار کردن، نقش‌آفرینی در جلسات آموزش معلمان، در جلسات کاری مدیریت جایگاه خودش را ارتقا دهد و دست راست عوامل اجرایی باشد.

اگر ارتباط با کادر مدرسه نباشد مشاوره عقیم می‌ماند - رسیدگی به مشکلات عاطفی.

● **پیری:** برای موفق شدن باید ارتباط تنگاتنگی بین مشاوران و مدیران وجود داشته باشد، در بعضی مواقع آن‌ها وزیر مدیران هستند (تغییر بینش مدیران). مشاور و مدیران در عرض هم - و براساس شرح وظایف - صادقانه کار کنند. اگر هر کدام حد و حدود خود را بدانند تعامل ایجاد خواهد شد.

● **عباس‌زاده:** جریان آموزش از دو طریق، آموزش و پرورش رسمی و غیررسمی انجام می‌پذیرد. در آموزش و پرورش رسمی، عوامل دیگر مانند مدیر - معلم - مشاور مداخله می‌کنند. مشاور باید ارتباط مناسب با این مجموعه برقرار کند.

در شورای دبیران شرکت و نقش خوبی را ایفا کند (مشکلات تربیتی و تحصیلی را مطرح و نظر آن‌ها را بطلبد و راهکار

بخواهد.

● **دهقانی:** از ویژگی‌های مشاور داشتن تعامل است. اگر این تعامل را نداشته باشد نمی‌تواند موفق باشد. شرکت در شورای دبیران و دادن راهکارهای پیشگیرانه، نقطه اول تعامل است. دیدگاه مدیر مدرسه در مورد مشاور با کارهایی که انجام می‌دهد خیلی مهم است چون می‌تواند به مدیر و بقیه ثابت کند که دست راست مدیر است و با داشتن تعادل روانی و ارتباط تنگاتنگ با کادر و دانش‌آموزان باعث می‌شود دیگران از او راهکار بخواهند.

● **رضایی:** فردی که مهارت اجتماعی بیشتری داشته باشد در کارش موفق‌تر است.

● **صدیق:** مدیر مدرسه باید وظیفه مشاور را بشناسد - در مدرسه مشاوران زودتر به مدرسه می‌آیند و با هر دبیر ارتباط غیررسمی دارند و فضای صمیمی و گرمی را فراهم می‌کنند، در نتیجه تعامل بین مشاوران و دبیران و کادر بیشتر می‌شود. مهارت‌های زندگی را با نشان دادن یک فیلم همراه (CD) به آن‌ها بیاموزند و جو شادی را به مناسبت هفته بهداشت روان ایجاد کنند.

● **زینالی:** مشاوره یک فرایند جمعی است که حتی از همکار خدماتی می‌توان اطلاع زیادی دریافت کرد. مشاور خودمحموری نکند - خودش را عضوی از مجموعه بداند - ایجاد رابطه صمیمانه - معرفی خود به عنوان یاور و یاری‌دهنده، حتی تا حد ایجاد مشاوره خانواده و همکاران.

نقش خانواده در مشاوره چیست و از چه روش‌هایی می‌توان برای جلب همکاری آن‌ها استفاده کرد؟

● **زینالی:** مشکل سه ضلع دارد: خانواده، دانش‌آموزان، مشاور.

در مشاوره خانواده‌ها به‌صورت گروهی دعوت می‌شوند و در مرحله بعد به‌صورت انفرادی و در مسائلی که خانواده‌ها می‌تواند کمک کنند، سؤالاتی طرح می‌شود، به‌صورتی که احساس نیاز کنند (من عزیزتر از شما نسبت به خانواده هستم یا شما؟)

● **صدیق:** اگر مشکل بخواهد به‌صورت ریشه‌ای حل شود حتماً باید خانواده درگیر شود. در دوره دبیرستان ارتباط بین پدران، مادران و دانش‌آموز معضل است. مشاور رابط بین دانش‌آموز و والدین است - دعوت با موافقت دانش‌آموز، تلفنی یا حضوری صورت گیرد. اگر هم به‌صورت مواردی که در کلاس مشترک بوده خانواده از آن اطلاع پیدا می‌کند.

● **رضایی:** بستگی به موضوع دارد. بیان مسائل خاص در جلسات مشترک اولیا و دانش‌آموز و بیان انتظارات به‌صورت ناشناس در مدارس.

● **دهقانی:** در ابتدای سال جلسه اولیا جهت معرفی مشاوره تحت عنوان آشنایی با نظام جدید برگزار می‌شود که در آن فعالیت‌های خودمان را هم معرفی می‌کنیم که بیشتر، مشکلات مربوط به آفت تحصیلی و راهکارهای مرتبط مطرح می‌شود.

در جلسات بعدی اولیا که خودشان مشتاق به برگزاری آن هستند به والدین راهکار می‌دهیم و شاید هم آن‌ها را به مراکز مشاوره ارجاع دهیم و این اطمینان را به دانش‌آموز می‌دهیم که مسئله واضح مشخص نمی‌شود و به والدین هم می‌گوییم به دانش‌آموز نگوید.

● **عباس‌زاده:** عنصر اصلی خانواده است.

● **پیری:** ارجاع به مراکز مشاوره همراه با پدر و مادر - اکثر مراجعین دانش‌آموزان دوره راهنمایی و ابتدایی هستند.

● **حسن‌پور:** خانواده نهاد مهم عرفی و مذهبی - ما نباید خودمان را در مسئولیت، اول خط مقدم بدانیم و اگر چنین باشد خانواده‌ها خودشان را عقب می‌کشند و منتظر نهادهای اجتماعی هستند - مسئولیت اول به‌عهده خانواده است، بنابراین مشاورین هم باید از این مسئولیت‌پذیری استفاده کنند.

انتظارات و مشکلات در حوزه مشاوره در آموزش و پرورش کدام است؟ انتظارتان از مجله مشاور مدرسه چیست؟

● **پیری:** پیشنهاد می‌کنم روز ۹ اردیبهشت روز شوراها، روز مشاوره تعیین شود.

کلیه همکاران را آبونمان مجله کنید تا مجله در اختیار آن‌ها قرار بگیرد.

● **عباس‌زاده:** پیشنهادات: توجه به تجهیزات و ابزارهای موجود و مناسب در مشاوره و حمایت آموزش و پرورش، آموزش و ارتقای علمی مشاوران، نه تنها حضوری بلکه آنلاین و اجباری و اعمال مشوق‌ها. پیدا کردن جایگاه مناسب مشاور - معرفی جایگاه مشاوران از طریق کادر مدرسه و تدوین شرح وظایف مشاور، هم برای دانش‌آموز و هم کادر مدرسه، تا جایگاه مشخص شود. ارتباط مشاور و اولیای مدرسه با مراکز خارج از آموزش و پرورش. حداقل برای تمام مراکز و مشاوران آیین‌نامه تمام مدارس فرستاده شود و روش‌های کاربردی حل مشکلات را ذکر و چاپ کند و راهکارهای حل مشکل را بیاورد.

● **رضایی:** در تعطیلات تابستان دسترسی به مشاور نیست. آموزش و پرورش زمان یا ارگانی را فراهم کند تا در مواقعی که به مشاور دسترسی ندارند، مشاوره انجام شود. پیشنهاد: شماره تلفن برای آموزش و پرورش (مشاوره تلفنی). ارتباط والدین با بچه‌ها خیلی کم و در حال حاضر فضای وب‌گردی است قبلاً ولگردی نامیده می‌شده است!

● **زینالی:** انعکاس تجارب استان‌ها - مجله در دسترس باشد.

● **دهقانی:** انتظار می‌رود وزارت متبوع بودجه کافی برای توانمندسازی مشاوران اختصاص دهد.

انتظار از مجله: جذابیت مطلب، کاربردی بودن -

توانمندسازی - ارائه راهکار - در هر مدرسه یک جلد از مجله باشد
- از آزمون‌های مشاوره‌ای اطلاعات بیشتری داده شود (تحلیل و
اجرا و نمره‌گذاری)
● **حسن‌پور:** بحث گرافیکی مجلات کیفیت و نزدیک به واقعیت.

نوآوری و خلاقیتی در حوزه مشاوره داشته‌اید؟

● **رضایی:** جلسات مشترک بچه‌ها با والدین. فعال کردن بچه‌ها
در پانل مشاوره، صندوق مشاوره - مجله.
کارگاه‌های آموزشی با نیازسنجی: دانش‌آموزان، در جلسه
شورای دبیران، جلسه اولیا با توجه به انتظار بچه‌ها و مشکلات
ارتباط با مشاور مدرسه - معرفی و ارائه جدیدترین کتب تخصصی

● **صدیق:** ارتباط با کارکنان مدرسه، مسابقه ورزشی بین
همکاران، فراخوان مقاله در هفته بهداشت روان در مورد ورزش
و بهداشت روان - طرح سؤالات. بچه‌هایی مشکل داشتند، جمع
کردیم (هیچ‌کس خبر نداشت) یک سری سؤالات مطرح شد
پاسخ‌ها جنبه آموزشی داشت. - تهیه فرم اولیا، مشخص کردن
اولیا موفق، دعوت از اولیا موفق.

● **زینالی:** دانش‌آموز و همکاران خودشناس نیستند. برای این
موضوع یک ابتکار به کار ببرید، معرفی فردی از ۵ بعد ۱. جسمی،
۲. ذهنی، ۳. اجتماعی، ۴. عاطفی، ۵. اخلاقی - ارزش‌ها، (ده
جمله از توانایی‌های جمعی و ده جمله نقص توانمندی)

● **دهقانی:** طراحی فرم‌های خاص در بین جلسات شورای
دبیران برای تشخیص دانش‌آموزان مشکل‌دار.

● **حسن‌پور:** تأمین منابع مالی از بحث پیشگیری از اعتیاد.
پیشنهاد در زمینه مشاوره: مشاوره‌ای بودن بحث مددکاری به
نتیجه نمی‌رسد. مددکاری در کنار مشاوره باشد.

مشکلات دانش‌آموز در حال حاضر از نظر شما چیست؟

● **حسن‌پور:** تعارض. تعارضی که توسط والدین، کادر مدرسه و
صدا و سیما به وجود می‌آید و همه ما به این تعارض دامن زده‌ایم. بعد
از تعارض، تبعیض پیش می‌آید. محتوای درسی مشکل‌ساز است و
باید برای محتوای آموزشی نیازسنجی شود یا اگر نیازسنجی شده، در
سال‌های قبل بوده که ما این‌ها را آموزش نداده‌ایم، باید در بسترهای
آموزشی این نیازها را آموزش دهیم، بعد بخواهیم که اجرا کنند.
آموزش‌های عمومی صدا و سیما و محتوای درسی همخوانی
ندارد، تصنعی شده است (مثل مبلمان خانه‌ها در صورتی که
اکثر ما این‌گونه نیستیم)

● **صدیق:** عدم انگیزه برای درس (دلایل مشخص نیست) -
ارتباط با جنس مخالف (خانواده‌ها نحوه برخورد را نمی‌دانند.
باید آگاهی داده شود).

● **زینالی:** در مورد خانواده باید زیاد کار کرد تا به تمام ابعاد
تربیت توجه شود. مسائل اخلاقی حتی در دانشگاه ادامه
می‌یابد.

● **دهقانی:** مشکلات اُفت تحصیلی - فاصله والدین و
دانش‌آموزان - مشکلات موبایل.

